

Repertoriul jurisprudenței

Cauzele conexe C-807/18 și C-39/19

**Telenor Magyarország Zrt.
împotriva
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke**

(cereri de decizie preliminară formulate de Fővárosi Törvényszék)

Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 15 septembrie 2020

„Trimitere preliminară – Comunicații electronice – Regulamentul (UE) 2015/2120 – Articolul 3 – Accesul la internetul deschis – Articolul 3 alineatul (1) – Drepturile utilizatorilor finali – Dreptul de a accesa aplicații și servicii, precum și de a le utiliza – Dreptul de a pune la dispoziție aplicații și servicii – Articolul 3 alineatul (2) – Interzicerea acordurilor și a practicilor comerciale care limitează exercitarea drepturilor utilizatorilor finali – Noțiunile de «contracte», «practici comerciale», «utilizatori finali» și «consumatori» – Evaluarea existenței unei limitări a exercitării drepturilor utilizatorilor finali – Modalități – Articolul 3 alineatul (3) – Obligația de tratament egal și nediscriminatoriu al traficului – Posibilitatea de a pune în aplicare măsuri rezonabile de gestionare a traficului – Interzicerea măsurilor de blocare și de încetinire a traficului – Excepții – Practici comerciale care constau în propunerea unor pachete potrivit cărora clienții care subscriu la acestea achiziționează un abonament care le conferă dreptul de a utiliza fără restricții un anumit volum de date, fără a fi dedusă utilizarea anumitor aplicații și a anumitor servicii specifice care intră sub incidența unui «tarif de cost zero», iar odată consumat volumul de date respectiv, aceștia pot continua să utilizeze fără restricții aceste aplicații și aceste servicii specifice, în timp ce celorlalte aplicații și servicii le sunt aplicate măsuri de blocare sau de încetinire a traficului”

1. *Apropierea legislațiilor – Sectorul telecomunicațiilor – Rețele și servicii de comunicații electronice – Măsuri privind accesul la internetul deschis – Regulamentul 2015/2120 – Drepturile utilizatorilor finali – Interzicerea acordurilor și a practicilor comerciale care limitează exercitarea drepturilor utilizatorilor finali – Furnizor de servicii de acces la internet care propune pachete de acces preferențial la anumite aplicații și servicii specifice – Aplicarea unui „tarif de cost zero” acestor aplicații și servicii specifice – Aplicarea, de către furnizor, a unor măsuri de blocare sau de încetinire a traficului legat de utilizarea celorlalte aplicații și servicii disponibile, odată consumat volumul de date achiziționat – Inadmisibilitate*
[Regulamentul 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 3 alin. (1) și (2)]

(a se vedea punctele 27-46 și 54 și dispozitivul)

2. *Apropierea legislațiilor – Sectorul telecomunicațiilor – Rețele și servicii de comunicații electronice – Măsuri privind accesul la internetul deschis – Regulamentul 2015/2120 –*

Obligațiile furnizorilor de servicii de acces la internet – Tratatment egal și nediscriminatoriu al traficului – Furnizor de servicii de acces la internet care propune pachete de acces preferențial la anumite aplicații și servicii specifice – Aplicarea unui „tarif de cost zero” acestor aplicații și servicii specifice – Aplicarea, de către furnizor, a unor măsuri de blocare sau de încetinire a traficului legat de utilizarea celorlalte aplicații și servicii disponibile, odată consumat volumul de date achiziționat – Inadmisibilitate
[Regulamentul 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 3 alin. (3)]

(a se vedea punctele 47-54 și dispozitivul)

Rezumat

Curtea interpretează, pentru prima dată, regulamentul Uniunii care consacră „neutralitatea internetului”

Cerințele privind protecția drepturilor utilizatorilor de internet și tratamentul nediscriminatoriu al traficului se opun ca un furnizor de acces la internet să privilegieze anumite aplicații și anumite servicii, prin intermediul unor pachete prin care aceste aplicații și servicii beneficiază de un „tarif de cost zero”, iar alte aplicații și servicii sunt supuse unor măsuri de blocare sau de încetinire

Societatea Telenor, stabilită în Ungaria, furnizează în special servicii de acces la internet. Printre serviciile propuse clienților săi figurează două pachete de acces preferențial (denumite la „un tarif de cost zero”) care au ca particularitate că traficul de date generat de anumite servicii și aplicații specifice nu este dedus cu titlu de consum din volumul de date achiziționat de clienți. În plus, odată consumat volumul de date menționat, clienții pot continua să utilizeze fără restricții aceste aplicații și aceste servicii specifice, în timp ce celorlalte aplicații și servicii disponibile li se aplică măsuri de blocare sau de încetinire a traficului.

După ce a deschis două proceduri menite să verifice conformitatea acestor pachete cu Regulamentul 2015/2120 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis¹, Autoritatea Națională pentru Media și Comunicații a adoptat două decizii în care a considerat că acestea nu respectau obligația generală de tratament egal și nediscriminatoriu al traficului prevăzută la articolul 3 alineatul (3) din acest regulament și că Telenor trebuia să le înceteze.

Sesizată de aceasta din urmă cu două acțiuni, Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria) a decis să solicite Curții să se pronunțe cu titlu preliminar pentru a afla cum trebuie interpretate și aplicate alineatele (1) și (2) ale articolului 3 din Regulamentul 2015/2120, care garantează un anumit număr de drepturi² utilizatorilor finali de servicii de acces la internet și care interzic furnizorilor de astfel de servicii să implementeze acorduri sau practici comerciale care limitează exercitarea acestor drepturi, precum și alineatul (3) al acestui articol 3, care prevede o obligație generală de tratament egal și nediscriminatoriu al traficului.

¹ Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis și de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii (JO 2015, L 310, p. 1).

² Dreptul utilizatorilor finali de a accesa aplicații, conținuturi și servicii, precum și de a le utiliza, dar și dreptul de a furniza aplicații, conținuturi și servicii, precum și de a folosi echipamente terminale la alegere.

În hotărârea sa din 15 septembrie 2020, Curtea, pronunțându-se în Marea Cameră, a interpretat pentru prima dată Regulamentul 2015/2120, care consacră principiul esențial al internetului deschis (denumit mai familiar „neutralitatea internetului”).

În ceea ce privește, în primul rând, interpretarea articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul 2015/2120 coroborat cu articolul 3 alineatul (1) din acest regulament, Curtea a observat că a doua dintre aceste dispoziții prevede că drepturile pe care le garantează utilizatorilor finali de servicii de acces la internet au vocația de a fi exercitate „prin intermediul serviciului lor de acces la internet” și că cea dintâi dispoziție impune ca un astfel de serviciu să nu implice o limitare a exercitării acestor drepturi. Pe de altă parte, din articolul 3 alineatul (2) din regulamentul menționat rezultă că serviciile unui anumit furnizor de acces la internet trebuie evaluate din perspectiva cerinței respective de către autoritățile naționale de reglementare³ și sub controlul instanțelor naționale competente, luând în considerare atât acordurile încheiate de acest furnizor cu utilizatorii finali, cât și practicile comerciale utilizate de furnizorul respectiv.

În acest context, Curtea, după ce a adus un ansamblu de precizări generale cu privire la sensul noțiunilor de „acorduri”, „practici comerciale” și „utilizatori finali”⁴ care figurează în Regulamentul 2015/2120, a apreciat că încheierea unor acorduri prin care anumiți clienți subscriu la pachete care combină un „tarif de cost zero” și măsuri de blocare sau de încetinire a traficului legat de utilizarea unor servicii și aplicații diferite de serviciile și aplicațiile specifice care intră sub incidența unui „tarif de cost zero” poate limita exercitarea drepturilor utilizatorilor finali, în sensul articolului 3 alineatul (2) din acest regulament, pe o parte semnificativă a pieței. Astfel, asemenea pachete sunt de natură să amplifice utilizarea aplicațiilor și a serviciilor privilegiate și, în mod corelativ, să reducă utilizarea celorlalte aplicații și a celorlalte servicii disponibile, ținând seama de măsurile prin care furnizorul de servicii de acces la internet face această din urmă utilizare mai dificilă din punct de vedere tehnic sau chiar imposibilă. În plus, cu cât numărul de clienți care încheie asemenea acorduri este mai mare, cu atât impactul cumulat al acestor acorduri este mai susceptibil ca, având în vedere amploarea sa, să determine o limitare importantă a exercitării drepturilor utilizatorilor finali sau chiar să aducă atingere esenței înseși a acestor drepturi.

În al doilea rând, în ceea ce privește articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul 2015/2120, Curtea a arătat că, pentru a constata o incompatibilitate cu această dispoziție, nu se impune nicio evaluare a impactului unor măsuri de blocare sau de încetinire a traficului asupra exercitării drepturilor utilizatorilor finali. Astfel, această dispoziție nu prevede o asemenea cerință pentru a aprecia respectarea obligației generale pe care o prevede de tratament egal și nediscriminatoriu. În plus, Curtea a statuat că, în condițiile în care măsurile de încetinire sau de blocare a traficului nu se întemeiază pe diferențe obiective între cerințele tehnice în materie de calitate a serviciului anumitor categorii specifice de trafic, ci pe considerații comerciale, aceste măsuri trebuie considerate, ca atare, incompatibile cu dispoziția menționată.

În consecință, pachete precum cele supuse controlului instanței de trimitere sunt, în general, susceptibile să încalce atât alineatul (2) al articolului 3 din Regulamentul 2015/2120, cât și alineatul (3) al acestui articol, cu precizarea că autoritățile și instanțele naționale competente le pot examina de la bun început în lumina celei de a doua dintre aceste dispoziții.

³ În temeiul articolului 5 din Regulamentul 2015/2120.

⁴ Această din urmă noțiune include toate persoanele fizice sau juridice care utilizează sau care solicită un serviciu de comunicații electronice accesibil publicului. Pe de altă parte, aceasta include de asemenea persoanele fizice sau juridice care utilizează sau care solicită servicii de acces la internet în vederea accesului la conținuturi, la aplicații și la servicii, cât și pe cele care se bazează pe accesul la internet pentru furnizarea de conținuturi, aplicații și servicii.